

Nghị luận về

Hiện tượng đời sống

Cách nhận diện dạng bài nghị luận hiện tượng đời sống

Kiểu bài nghị luận về hiện tượng đời sống thường đề cập đến những hiện tượng nổi bật, tạo được sự chú ý và có tác động đến đời sống xã hội như:

- Ô nhiễm môi trường, sự nóng lên của trái đất, nạn phá rừng, thiên tai lũ lụt...
- Bạo hành gia đình, Bạo lực học đường, tai nạn giao thông...
- Tiêu cực trong thi cử, bệnh thành tích trong giáo dục, hiện tượng chảy máu chất xám...
- Phong trào tiếp sức mùa thi, giúp đỡ đồng bào lũ lụt, tấm gương người tốt, việc tốt, nếp sống đẹp...

HIỆN TƯỢNG TỐT

I. Mở bài: nêu vấn đề

II. Thân bài

1. Giải thích hiện tượng

2. Bàn luận

- a. Phân tích tác hại
- b. Chỉ ra nguyên nhân
- c. Biện pháp khắc phục

3. Bài học cho bản thân

III. Kết bài: đánh giá chung

HIỆN TƯỢNG XẤU

I. Mở bài: nêu vấn đề

II. Thân bài

1. Giải thích hiện tượng

2. Bàn luận

- a. Tác dụng ý nghĩa của hiện tượng.
- b. Biện pháp nhân rộng hiện tượng.
- c. Phê phán hiện tượng trái ngược.

3. Bài học cho bản thân

III. Kết bài: đánh giá chung

Các bước làm bài nghị luận về một hiện tượng đời sống

Bước 1: Tìm hiểu đề

Xác định ba yêu cầu:

- Yêu cầu về nội dung: Hiện tượng cần bàn luận là hiện tượng nào (hiện tượng tốt đẹp, tích cực trong đời sống hay hiện tượng mang tính chất tiêu cực, đang bị xã hội lên án, phê phán.)? Có bao nhiêu ý cần triển khai trong bài viết? Mối quan hệ giữa các ý như thế nào?
- Yêu cầu về phương pháp: Các thao tác nghị luận chính cần sử dụng ? (giải thích, chứng minh, bình luận,...)
- Yêu cầu về phạm vi dẫn chứng: trong văn học, trong đời sống thực tiễn (chủ yếu là đời sống thực tiễn).

Bước 2: Lập dàn ý

a. Mở bài: Giới thiệu hiện tượng đời sống cần nghị luận

b. Thân bài:

- Khái niệm và bản chất của hiện tượng (giải thích); mô tả được hiện tượng
- Nêu thực trạng và nguyên nhân (khách quan - chủ quan) của hiện tượng bằng các thao tác phân tích, chứng minh
- Nêu tác dụng - ý nghĩa (nếu là hiện tượng tích cực; tác hại- hậu quả (nếu là hiện tượng tiêu cực)
- Giải pháp phát huy (nếu là hiện tượng tích cực); biện pháp khắc phục (nếu hiện tượng tiêu cực)

c. Kết bài

- Bài tỏ ý kiến của bản thân về hiện tượng xã hội vừa nghị luận
- Rút ra bài học về nhận thức, hành động cho bản thân

Bước 3: Tiến hành viết bài văn

- Triển khai bài viết theo hệ thống luận điểm, luận cứ, luận chứng đã xây dựng (theo dàn ý)
- Một bài nghị luận xã hội thường có yêu cầu về số lượng câu chữ nên cần phân phối lượng thời gian làm bài sao cho phù hợp, tránh viết dài dòng, sa vào kể lể, giải thích vấn đề không cần thiết. Trên cơ sở dàn ý, cần luyện cách viết và trình bày sao cho ngắn gọn, mạch lạc, dễ hiểu và có tính thuyết phục cao.

Bước 4: Đọc lại và sửa chữa để hoàn chỉnh bài viết

